

IFJÚ MŰHELY

(Fiatal költők verseiből)

ÖT GRÜNSTADTI VÁZLAT

1.

Eső

napok óta zuhog

ilyenkor mindig
sivatagra gondolok
esőt kívánok
datolyát a homokra

napok óta zuhog

ilyenkor az ajtó
magától nyílik
és záporoz a klorofill

napok óta zuhog

ilyenkor
homokvihart kívánok
a felhők alá

2.

Egyhajlású halmaz

Kristályok éjein
a fény borzongása

hangok tódulása
a rétegek vértjein

gránit-árnyék hullámlás
az átlók fonalán

lánggal irt suhanás
világom fölött

3.

Homok

Amikor utoljára ott jártam
már nem voltál
elvesztél minden buszmegálló mögül
nem tudom mondta a tengerszemű
még a nyáron elmentél

valamilyen tengerre
nem tudom hová
nem tudom hov
nem tudom ho
nem tudom h
valamilyen tengerre

nem tudta hogy szemed
sirályok röptével rokon
hogya arcod sómarta sziklák tudója
és a város maga a tűnő hullámverés

4.

Modifikáció

Madarak röpte
a tájba ágyazva

nyugtató hűvösség
a világon benned

virág elhullása
érésnek előtte

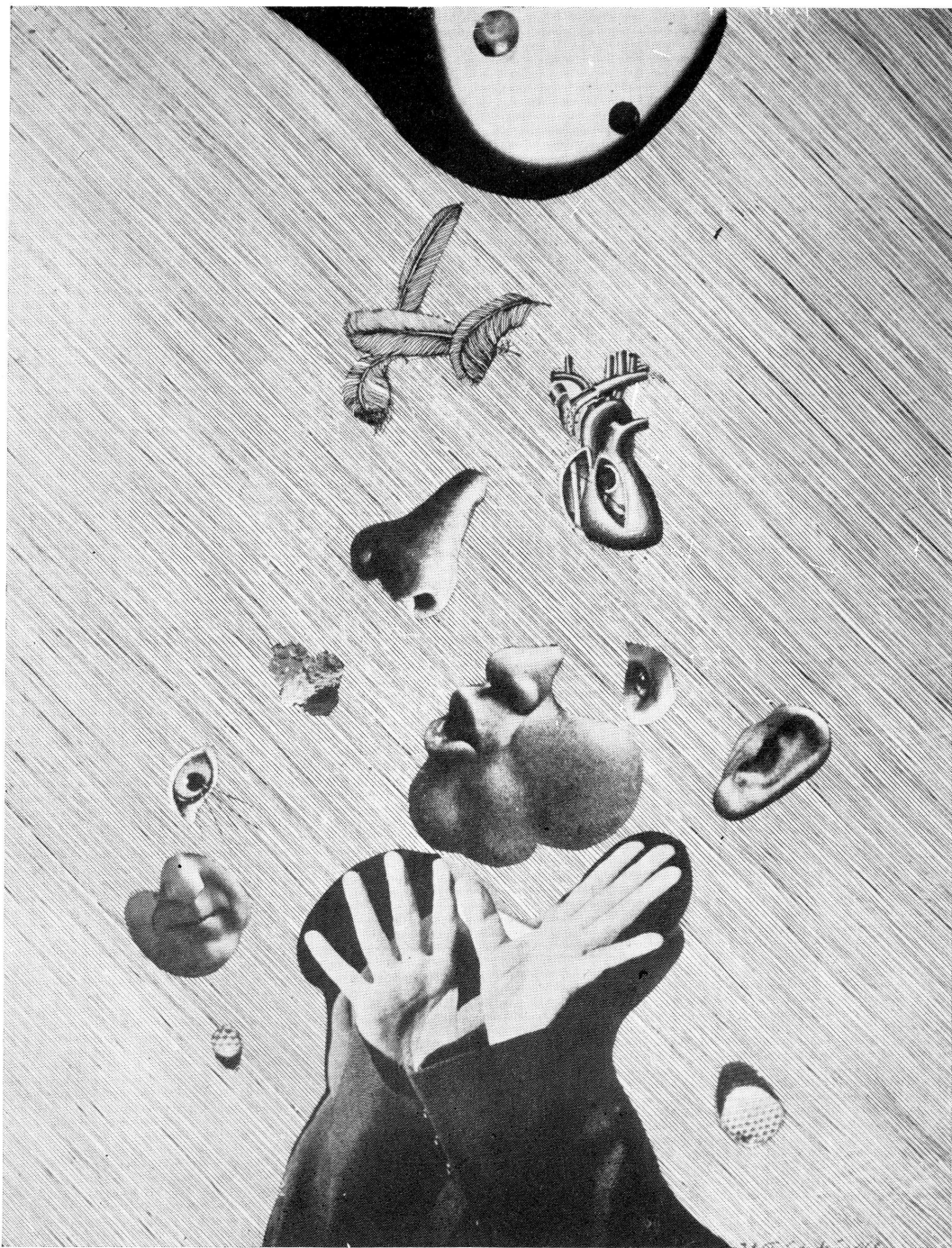
fönnakadt pillanat
szavam hordozója

mozduló égtáj
hívó kiáltása

5.

Dal

Patak
s ér
míg fölfogja
a tér
nagy kövér folyó
kér
utat a tengerhez

IVAN TABAKOVIĆ

ahol
apály mozdul
s dagály
és rikoltó
sirály
tör a légbe
s ha jön a
homály
az erkély
kigyújtja fényeit
zene
száll
felénk
fémes szárnyakon

J U N G K Á R O L Y

F Á J Á S O K

I.

Magadba vájhattál,
haraptál, martál,
a benned létezők szilárd álmát
fölcserélted habzó kínoddal,
haló tajtékoddal, ugró sikollyal
méhedből kidobtad.

Öblös kancsód falán
a fény elömlött,
önlényegében dicsérd a tárgyakat!
ha úgy tetszett, fülét letörted
önző gyönyörrel
ujjaid közt.

Ellopta sugarad cseppjét,
nőni kezdett,
szülőanyjára támadt, a sárra,
vemhes fájdalommal.

Fázó növése köre
virágot ültetett,
levéllel takarta szégyenét,
sugaras dalba hitét,
áldozta kedvét,
úzta lelkét,
vermét ásta, iszonyú vermét,
pokol vermét
Ó irgalom,
Haraggal Ékes,
beléhullsz-e,
vagy hozzád térnek a gyökerek?

Legyen átkozott és áldott
a füvek eltípró növése,
vesszen az átkozott
és éljen az áldott!
Koszorúja mégis halál.

Mi volna minden gögöd
kínod és gyönyöröd, Hatalmas,
ha nem volnának olajtartó szűz edényeid,
mikbe belerúghatsz, vagy bölcsen
tenyereden tartasz.

II.

Már-már a kő is
vonító kutyaként elválik lábától,
mikor a legsötétebb indák sűrűjében
meztelen megjelen az ember.
Az ős éjszaka szügyén
véres kígyók tekeregnek,
elvetélt halak könyörögnek
világtalanul a sötétben.
A szakadék szélén ők ketten.

Egymásért csak szelíd első nyúlhatnak,
sokasodásban teremődik a tévedés,
hörpintve isszák a világot,
kegyeiket az időtlen-nap olvasztja
a lét vaskos csillagában,
nyájaikkal testiségük is levedlik.
Liliomok álmában tanyáznak.

S lábuk közt buggyanón születik a kín,
bűn a büntelenségből,
a fölismerés súlyos kiűzetésével
hajnalban,
pőrén állnak
az ismeretlen csillagkupolák előtt;
Derengő távlataikban, messze csillan a fény.

III.

A sima felület meredek némaságát
komoly fény állandósítja;
változatlan kezdetekkel, nem lelhető
színek egyforma aránya
a végtelen szabályosságát követi,
hol elbukik, ott újra kél;
örületbe kergetne a szorongó
egymásra utaltság, eggyé válok
a fénnel, szememet kivájom,
ülőgördüléssel alaktalan
ki tudja mióta Álmodó
redőd alá ásom; nagy lesz a szemed,
vízkút óriása, merőn bámul,
izzása mozdulatlan.

IV.

Mondd, ismered-e az eltévelyedés
síkos utait, Márványlépcsőről alábukó,
értelmetlenül megrepedt, jeges vízbe-maró
kagylók testére tapadó utakat, Ismered-e
a bűn nélküli néma döbbenet csillaghéjait,
megfagyott szavak égő könyörgését lázadón,
magukbafulladás, A megalázás súlyos óráit

Ismered-e

Fölnyitom szemem, dübörög bennem
a világ, Elbukó tájak merész ívbe
forognak üreges szemgolyómban, Házak
gördülnek el mozdulatlan,
nincs, aki intene, Nincs aki fölemelne

Elgurul mellettem a világ

Megfullad az erők kétségbeesett
széthulló lendülete, Az akarat nélküli akarat
meztelen sikolya, vágy nélküli vágy,
bolyongó hitem elfárad, És hitem nincsen
és teremtek ó utak nélküli utas

Esendő gyenge szavakra

UTASI MÁRIA

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY EMLÉKÉRE

„kék
lánggal ég
a halottak harapása.”

Juhász Ferenc

Megnyugodtál.

Bénult arcél-karok,
mint konok eső, sziporkás foszló sejtmagok
permeteg, alvadtt vér,
öklendő méhforróságok,
meghízott vastag test-darab,
ingó, bolyongó, százkarú halál;
oszló, termékeny szervek,
dagadt pók-csáp-világ,
üvöltő, fékevesztett velő,
izzó tajtékú felhő-karaván,
felhabzó, horkanó lehelet:
megnyugodtál.
De meddig ó,
s vajon mi voltál,
míg nem voltál:

a Teremtés Ura.

Mert az nem lehet,
hogy mint tébláb
pehelybőr-bársony-borzadás,
mint vakkantva felsíró apró gyerek,

anyád mellibe nem martál
kegyetlen, makacs éhmarokkal,
s villanó, meleg, örvénylő tejlombokkal
nem játszadoztál.

Álmaid voltak.

Moha-képű, rengő-szirnos mezők
s hancúrozva a membrán-levelek
zsongó nedv-körét kutattad, visongva
elriadt, panaszos madár-gyereket
és ordítottál feltépett hús-szagú kabátban,
hogy nem csattan képzeletbeli hínár-szárnyad
s nem verheted agyon!

Álmaid voltak.

Maszatos öklű nyomorhős
egyetlen pillanaton!

és nem lehet,
hogy nem szorított,
nem vert ágyékon
bokán, vékonyon
a kamasz-ábránd
s hogy nem aludtál
acél-csillamos asszony
gőzölgő, párás tömb-combjain,
te kan,
dühödött, felzúgó orkán,
egyetlen hímpor
egyetlen bibe

a világ felett.

Nem lehet,

hogy a benned burjánzó
ezeragancsú, tágult orrlikú,
reszkető cimpájú, ágaskodó, döfő fenevad
jajgatás örült hím-poklaiban
fel nem ébredt egyszer.

Csupán pillanat

Elvágycsoztál.

Torlódó, kék-zöld szivárvány-kezek,
villámló, izzó agy-tanyák,
minden csillag s csillagrendszer
tejutas, göncölös hatáira —
felnyög a porzó üstökös-halál!

Elvágycsoztál.

Tajtékot köpő, ömlő, örvénylő
halhát-tengerekre,
csermelyes kristály-prizmatest bokraiba
s ki tudja mi voltál,
hány ezer éves nedv újhodott benned
minő atommag, elektron gyűlt
minő szerkezetbe,
hogy pupilládon remegett, vonaglott,
gyötrődő rezgéseiben a nap:
mindenség s magány;
hát mi voltál míg nem lettél

a Teremtés Ura

s történelem?
Miből fakadtál?

Üst-csésze-kádak gazdag föld-kúton

megbomlott, széthullt termés-kő-virág,
elkorhadt, rothadt csontszemek,
márvány-illatok, tövis-csira-test,
oxidált, hámló fémhalom;
miből fakadtál?
Nyugodt víz-felhő,
szívárvány-morzsa-nedv,
rengő, remegő tükör-ásvány-utak,
kozmikus, zsongó úrasszimiláció
parány, buggyanó hó-levél-kohókban,
cseppekre tört, zaklatott foszlás:
miből fakadtál

hogy feltündökölsz,
mint hullából robbanó meztelen fénix,
hajótávolság sirály-vacsorák?

PODOLSZKI JÓZSEF

VÍVÓDÁS A HÁZAKKAL

Éneklő házak

Soha nem hallott énekek sodrában
forgok szüntelen,
elhagyott otthonaim siratnak.

Magam mögött hagytam egy tehetetlen világot,
melynek kulcsa a magam sorsa: üres tér.

Ó, dalok,
ti sorsomnak vitorlása
szavaimnak viharában,
ó, ti házak,
zúgjak csak,
zúgjak halhatatlan dalát
fel nem épült új otthonomnak.

Menekülő házak

Ne
ne szökjetelek előlem, házak,
ne vigyétek magatokkal
vastag ruhámat,
mely minden melegséget
megtartott,
bárhová is sodort magával a vihar.

Ne,
ne szökjetelek előlem, házak,
puszta síkon már a Hold is elfordult,
s csak a hideg éjszaka ringat most
kegyetlen muzsikával.

Ne hagyjátok itt alvó testemet,
hogy üsse, ami jön-megy,
végtagjaim már száradnak,
de munkára még hajlanak.

Menjetek csak,
szökjetek előlem, házak,
hosszú utam majd csak
véget ér valahol,
s ti is majd megálltok,
főlélem gyönyörű
palotát épít hálójával
a vidám halász,
ki soha nem látott még halat.

Kedvesem-otthonom

Ha rád nézek,
lehet, hogy örökre szétnyílik szemed
s csillagokat szór a viharos éjbe.

Ha szólok hozzád,
lehet, hogy dobhártyád megreped
s a kószavak lehullanak a földre.

Ha belépek hozzád,
lehet, hogy izzó láva tör fel menten,
vagy vér, sár és halál,
vér, sár
halálvér
sárvér
vér
halál
— ha belépek,
biztos, hogy meghalok.

Vasállú házak

Fáradtan futok
a vasállú házak előtt,
mert telve vannak
lóbogárral,
s félek a fojtott levegőtől,
félek a szörnyű nagy
fogaktól,
félek a vértől,
mert nincs nekem helyem sehol,
félek a csillagoktól,
szántóktól,
félek a trágyától,
félek a fénytől,
magamtól, mindentől,

mert sebességtől izzó
vasállú házak
rohannak utánam,
s látom, hogy a távolság
egyre csökken.

B. VARGA LÁSZLO

CSÖPP MESE ZÖLDSZEMÜRŐL

Virágének

Zöld
virág vagy
illatos
szélben
táncoló
harmatízű
aranyrojtos
bíbeszálad
játékosan
összekötöz
illatot ad
pici szirmod
kelyhecskédben
arcom látom
csöndes rezgő
szempillámat

és te sehol
nem találsz

Főljánlás éneke

Neked adnám
cifra világom
minden apró
csecsebecsését
fémcszárnyakon
sózű
zöngétlen szavam
neked szánt
magamnak írt
csörögve összetört
minden versem

aztán lehet
ott élnék
szíromként szerzenyílt
énekes szemgolyódban

Búza

Hajad
ezer csöpp
kalász
sárgára érett
gondos kezek
learatják
fürgé ujjak
átszemezik
galamboknak
legszebbeknek
etetőre
kiterítik

(szárnyuk íve
átöleli
az eget)

Ajándék

Csöppnyi kék foltot hozott a kedves
ajándékkal a Mazur tavakról nekem,
szemében hozta és énekelt néki,
megjárta véle Chopin házát,
és lehet a zongoraszékre is leült,
hogy ujjai a csontbillentyűkön táncolva
pattanjanak, mert
daloló ujjai vannak és
az emlékekről énekelnek mindig,
ha megszorítom a kezét.

A csöpp kék folt itt az ég,
és ott van rajta kedves csókja,
ha szememből kilépve,
mint a homály halkán jön
és fénylő csillagocskát lehel az égre.

Invokáció

Mottó: „Ah, Örvendezzünk, vége, vagy ki tudja?”

(*Reviczky*)

Befejezett mondat vagyok, magam
megyek tovább, kopogó lépteim kísérnek,
velem jönnek, járják utam,
éppolyanok, mint kongó én-kísértet.

Halk zöngés maradtak és egy mosoly,
egy apró szám és egy est,
és sok szó: bamba, barna, komoly,
és gyilkolt Nap, ahogy vér-eget fest.

Virágok járnak körbe halkan,
fehéren, sárgán dalolnak rajtam,
és sírnak, ha lehajtom fejem.

Mint könny, halkan és kéken jön a szó,
és ritmus, és sor, hang, kopogó,
rím: csak ők maradtak végig velem.

BALOGH ISTVÁN